

De rol van de jeugdgezondheidszorg bij preventie van privé-ongevallen

Kinderen zijn enthousiast, kennen geen risico's en zien geen gevaren. Daarom gebeuren er veel ongevallen met kinderen. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) speelt een belangrijke rol bij de preventie van privé-ongevallen. Het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ), het innovatie- en kenniscentrum voor de jeugdgezondheidszorg, ondersteunt de JGZ hierbij.

Inleiding

Onder privé-ongevallen verstaan we letsel, dat is opgelopen in en om het huis, in openbare gebouwen, op straat of tijdens vrijetijdsbesteding (behalve sport).¹ De belangrijkste ongevalrisico's zijn de vijf V's: Vallen, Vergiftiging, Verstikking, Verdrinking, Verbranding.

Voor cijfers over privéongevallen verwijzen wij naar het artikel van het Hamberg e.a. over de Verkenning Jeugdgezondheidszorg in dit nummer van het tijdschrift.

Veiligheidsvoorlichting door de JGZ

De JGZ geeft ter voorkoming van privé-ongevallen voorlichting over de normale ontwikkeling van kinderen in relatie tot de ongevalrisico's met een vertaling in praktische adviezen. De JGZ gebruikt hierbij de veiligheidsinformatiekaarten die VeiligheidNL heeft ontwikkeld.² De JGZ attendeert ouders en jongeren op informatie en materialen die zij zelf kunnen raadplegen, zoals de Veilig Groot Worden app. De JGZ kan ook de module 'tuimelen, vallen en opstaan' inzetten, die deel uitmaakt van de interventie 'Beweegkriebels'. De module leert jonge kinderen op speelse wijze hoe ze een val beter op kunnen vangen en zichzelf daardoor beter beschermen.

Nieuw Basispakket in de JGZ

Vanaf 2003 waren de activiteiten van de JGZ vastgelegd in het Basistakenpakket JGZ. Op 1 januari 2015 wordt het nieuwe Basispakket van kracht. Ondanks grote veranderingen blijven de meeste activiteiten bestaan. Een aantal maatwerkproducten gaat naar de *Jeugdwet*. Nieuwe activiteiten zoals beleidsadvisering en samenwerken krijgen meer aandacht. Uitgangspunten zijn het versterken van de eigen regie van ouders en jeugdigen en normaliseren. Deze uitgangspunten zullen ook in de veiligheidsvoorlichting door de JGZ centraal staan.

Ondersteuning door het NCJ

De visie van het NCJ is dat alle kinderen in Nederland gezond en veilig moeten kunnen opgroeien. Het NCJ doet dit door de jeugdgezondheidszorg te vernieuwen, te versterken en te verbinden. Als specialist in preventie, verbindt het NCJ de uitvoeringspraktijk vanuit het belang van het kind, de jongere en zijn of haar ouders op innovatieve en inspirerende wijze. Het NCJ vormt de verbindende schakel tussen de uitvoeringspraktijk, onderwijs, beleid en wetenschap en draagt bij aan de ontwikkeling, borging en professionalisering van de jeugdgezondheidszorg in de ruimste zin van het woord. De komende jaren zal de implementatie van het nieuwe Basispakket veel aandacht krijgen.

Als verbindende schakel heeft het NCJ regelmatig contact met alle thema-instituten, dus ook met VeiligheidNL. In het kader van innovatie in de JGZ bereidt het NCJ bijvoorbeeld samen met Vilans en VeiligheidNL een pilot voor met als doel de preventie, signalering, monitoring, ondersteuning en behandeling van kinderen die een hersentrauma hebben opgelopen, te verbeteren. Kinderen kunnen soms pas na jaren nog met de gevolgen daarvan worden geconfronteerd.

Literatuur

1. RIVM. Verkenning Jeugdgezondheid RIVM. Bilthoven: RIVM; 2014.
2. VeiligheidNL. Veiligheidskaarten Veilig Groot Worden. <http://www.veiligheid.nl/voorlichtingsmateriaal/veiligheidskaarten-veilig-groot-worden>.